

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/4430,Promocja-ksiazki-Ruch-pielgrzymkowy-na-Jasna-Gore-19451989-Wybor-dokumentow-Czes.html>
08.04.2026, 02:39

Promocja książki „Ruch pielgrzymkowy na Jasną Górę 1945-1989. Wybór dokumentów” - Częstochowa, 10 marca 2010

10.03.2010

10 marca 2010 r. o godz. 10.00 w Instytucie Teologicznym, przy ul. św. Barbary 41 w Częstochowie odbyła się promocja książki „Ruch pielgrzymkowy na Jasną Górę 1945-1989. Wybór dokumentów” pod redakcją ks. Władysława Piotra Właźlaka oraz Andrzeja Sznajdera.

Program:

- Wykład o. Dariusza Cichora OSPPE: „Pielgrzymka Warszawska na Jasną Górę 1945-1989”
- Prezentacja książki - ks. prof. UR dr hab. Władysław P. Właźlak
- Pokaz filmu dokumentalnego „Tutaj zawsze byliśmy wolni”

O książce:

Kulminacyjny moment konfliktu o swobodę pielgrzymowania przypadł na kilkanaście tygodni po pierwszej wizycie Jana Pawła II w Polsce i Częstochowie. Sprawa trwała do wiosny 1981 roku, a jej przebieg ilustrują trzydzieści dwa dokumenty. Iście szatański plan odcięcia klasztoru i sanktuarium jasnogórskiego od reszty miasta przez budowę tunelu oznaczał kontynuację koncepcji z czasów stalinowskich, kiedy za wszelką cenę dążono do zbudowania socjalistycznej Częstochowy mającej zdominować starą część miasta z klasztorem (zob. cenna praca Damiana Thirieta: „Marks czy Maryja?...”). Trudno wskazać jeden czynnik, który przesądził o odstąpieniu od tego planu. Być może spowodowała to bezpośrednia interwencja Papieża Polaka.

prof. UJK dr hab. Ryszard Gryz

Jak się okazało, większość akt pochodzi z archiwum IPN, które jednak stanowią tło do właściwej dokumentacji kurialnej. Te ostatnie wyselekcjonowano, profesjonalnie obrazując w nich zjawiska pielgrzymek parafialnych na Jasną Górę oraz sprawę pielgrzymek papieskich i budowy tzw. „tunelu podziemnego do sanktuarium jasnogórskiego”. Mimo to bardzo niezbędnymi stały się akta proweniencji policyjnej, dzięki którym udało się zobrazować politykę władz państwowych wobec ruchu pielgrzymkowego na Jasną Górę. Objęły one nieco szersze zagadnienie, gdyż odnosiły się nie tylko do pielgrzymek z diecezji częstochowskiej, ale także dotyczyły pielgrzymek z innych diecezji podążających do duchowej stolicy Polski.

prof. UP JP II dr hab. Józef Marecki

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Ruch pielgrzymkowy na Jasną Górę
1945–1989
Wybór dokumentów

IPN KATOWICE

